

Tento materiál vznikl v rámci projektu

**Další materiály z projektu najdete volně ke stažení
na webu <https://strevlik.cz/projekty/4K>.**

STREVLIK

Ministerstvo životního prostředí

Krajina klíčem ke klimatu

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Cílem projektu je vytvoření komunity žáků a pedagogů se znalostmi v oblasti změny klimatu a jejich souvislostí, kteří mají zájem probíhající procesy aktivně ovlivnit a disponují kompetencemi k zahájení veřejné diskuse o problému a hledání řešení odpovídajícího demokratické společnosti.

Realizace projektu: leden 2024 – listopad 2025

DEŠŤOVÝ ZÁHON

Slouží k zachytávání a vsaku dešťové vody.

Základem jsou prohlubně, kde se během deště hromadí voda, a rostliny, které jsou schopné přežít období sucha i příležitostné zaplavení.

LOUKA

Travnatá plocha udržovaná nebo ne.
Platí, že čím je tráva vyšší, tím má
lepší vlastnosti vzhledem ke
klimatické změně. Čím je druhové
složení rostlin pestřejší, tím víc
podporuje také biodiverzitu.

MOKŘAD

Místo v krajině, které je trvale nebo sezónně podmaččené a vyskytují se zde tůně, jezírka či rybníčky.

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

Energie ze zdrojů, které se přirozeně obnovují v lidském časovém měřítku.

ODVODNĚNÍ

Ve městě se s ním potkáme nejčastěji
v podobě odvodňovacích rýh
a kanálů. V krajině zemědělské pak se
systémy tzv. meliorace, které
odvodňují pole pomocí trubek
zakopaných v podzemí.

POLDR

Nádrž sloužící k zadržení vody z
přívalových srážek. Po většinu času je
úplně, nebo téměř úplně bez vody,
a tak může působit pouze jako
prohlubeň v krajině.

UMĚLÉ VODNÍ PRVKY

Vodní prvky vytvořené člověkem,
např. fontány, kašny nebo třeba
mlžítka.

ZELENÁ STŘECHA

Střešní krytina částečně nebo zcela
pokrytá rostlinami a půdou.

ZELENÁ FASÁDA

Stěna budovy částečně nebo zcela
krytá rostlinami.

ZPEVNĚNÁ PLOCHA PROPUSTNÁ

Plocha, např. k parkování, která umožňuje průsak vody do podzemí. Taková plocha může mít řadu podob. Jsou to například zatravnňovací dlaždice, zasakovací rošty, štěrková plocha apod.

VEGETACE

Skupina rostlin, např. skupina stromů,
křoviny nebo živý plot.

VZROSTLÝ SOLITÉRNÍ STROM

Strom vysazený nebo přirozeně
rostoucí osamoceně v krajině.

REGULOVANÝ TOK

Člověkem upravené koryto toku,
nejčastěji napřímené nebo zpevněné
nepropustným materiálem.

ZPEVNĚNÁ PLOCHA NEPROPUSTNÁ

Plocha, např. k parkování, která
neumožňuje průsak vody do podzemí
a voda po něm odtéká pryč.

RIZIKO EROZE

Proces, při kterém dochází z různých
důvodů k narušení zemského
povrchu a odnosu materiálu.

PRAMEN

Soustředěný přirozený vývěr
podzemní vody na zemský
povrch.

MEANDR

zákrut řeky způsobený vymíláním
břehů na jedné straně a usazováním
materiálu na straně druhé.
Meandrující tok řek napomáhá
zadržovat vodu při suchu či při
povodních.

TUŇ, JEZÍRKO

Malé vodní plochy, které jsou odlišné od rybníka či malé vodní nádrže tím, že nemají žádné technické prvky (stavidlo, spodní výpust atd.).

RYBNÍK

umělá vodní nádrž určená
především k chovu ryb. Rybník
poznáme podle hráze, stavidla či
výpusti, kterou přírodní vodní plochy
nemají.

PARKY

Udržovaná zeleň.

NÁDRŽ NA DEŠŤOVKU

Nádrž, která slouží k zachycení a
uskladnění dešťové vody. Může být
viditelně umístěna pod okapem
anebo zakopaná v podzemí.

ALEJ, STROMOŘADÍ

Řadové výsadby stromů, často
lemující cesty.

KOMPOST

Místo pro ukládání rostlinného
odpadu.

PRVKY PODPORUJÍCÍ BIODIVERZITU

Drobné prvky umístěné ve městě, v parku či na zahradě pro potřeby různých druhů živočichů a podporující tak pestrost života ve městě.

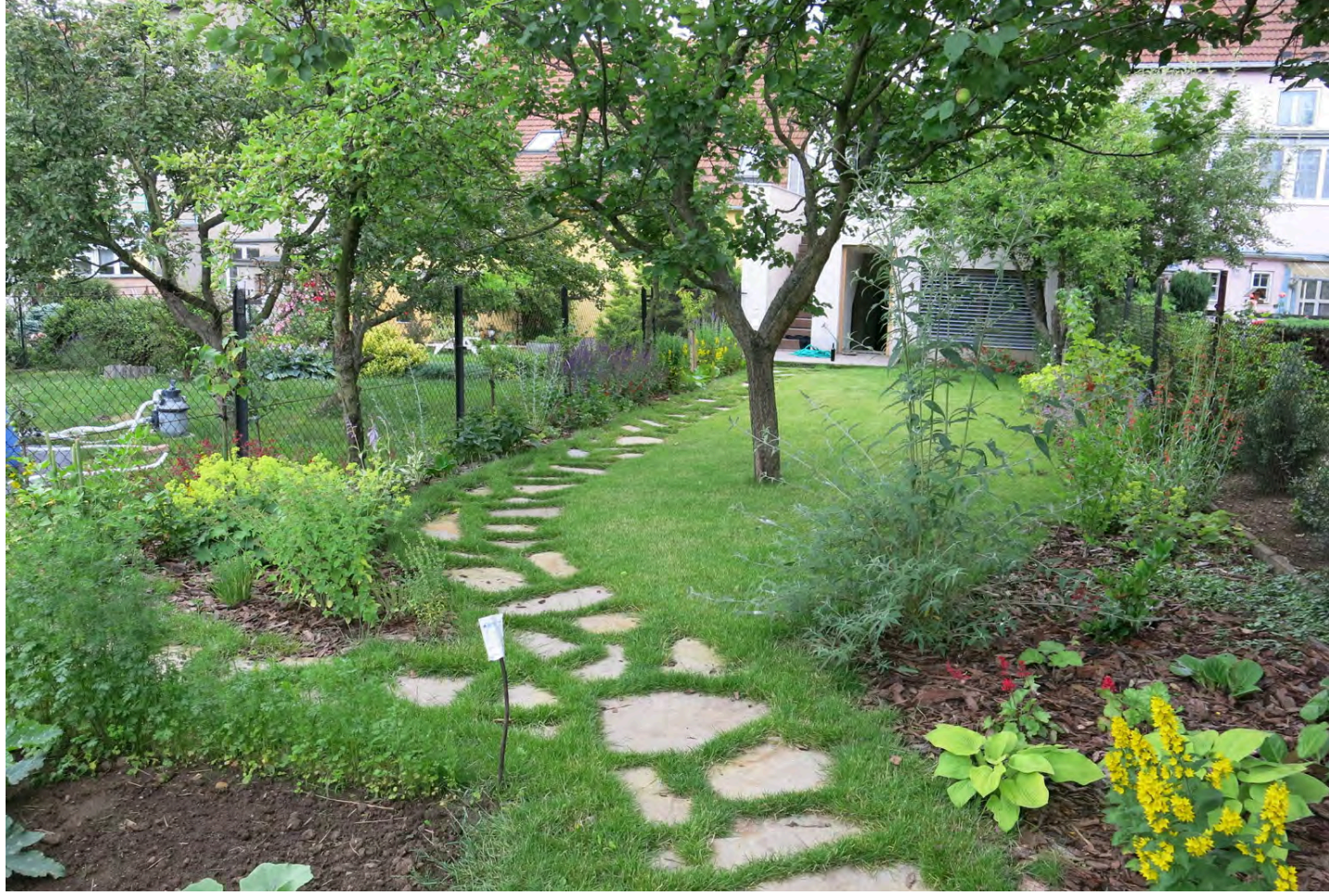
TRÁVNÍK

Travnatá plocha, která je pravidelně udržovaná a krátce střižená. Od louky se liší také tím, že je na první pohled méně druhově pestrý.

ZAHRADY

Zahrady rodinných domů nebo
zelené vnitrobloky.

Seznam použitých obrázků

Pramen

Hauner, A. [*Pramen Řezné*]. In: hauner.cz [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.hauner.cz/GC5220H/>

Mokřad

Čmelák. [*Mokřady Jablonné*]. In: Čmelák [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.cmelak.cz/mokrady-jablonne/>

Tůň, jezírko

[*Tůň*]. In: Mokřady [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://mokrady.wbs.cz/Budovani-novych-tuni.html>

Rybník

Legutko, M. *Vídlák*. In: Mapy.com [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://mapy.com/s/bupotemejo>

Meandr

Jiroušek, J. *Meandry Hejlovky (Želivky) u Pobitřovic /J241*. In: Nebeské [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.nebeske.cz/tag/meandr/>

Umělé vodní prvky

Štrauchová, Z. [*Park T. G. Masaryka oficiálně otevřen*]. In: Turnov [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.turnov.cz/cs/aktuality/zdrave-mesto-turnov-a-ma21/park-t-g-masaryka-oficialne-otevren.html>

Nádrž na dešťovku

Plastový sud na dešťovou vodu Barrica. In: StavbaHobby.cz [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.stavbahobby.cz/clanky/jak-zachytit-a-uchovat-vodu-na-zahrade-pomohou-sudy-na-vodu/>

Poldr

Válek, L. *Poldr Dubenec a Hřibojedy*. In: Z ptáčího pohledu [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://zptacihipohledu.cz/poldr-dubenec-a-hribojedy/>

Dešťový záhon

Klabík, L. *Dešťový záhon, Ruprechtov*. In: Benešov [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.benesov-city.cz/mestsky%2Darchitekt%2Djaky%2Dbude%2Dplan%2Db/d-101654/p1=908>

Trávník

[*Trávník na Gahurově prospektu prochází obnovou. Potřebuje 3 týdny klidu*]. In: Zlín [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/tiskove-zpravy/travnik-na-gahurove-prospektu-prochazi-obnovou-potrebuje-3-tydny-klidu-6238>

Louka

Floravil. [*Když ve městě rozkvetou louka*]. In: Bydlení.cz [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.bydleni.cz/clanek/Kdyz-ve-meste-rozkvetou-louka>

Vegetace

Buk lesní na živý plot. In: Prodej stromků [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.prodejestromku.cz/katalog/buk-lesni-na-zivy-plot/>

Parky

Kokorev, A. *Park Historie*. In: Mapy.com [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://mapy.com/s/humakonupa>

Zahrady

Šamánková, K. [*Zahrada řadového domu*]. In: Ing. Kateřina Šamánková [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://katerinasamankova.cz/portfolio/>

Vzrostlý solitérní strom

Loder, Š. *Lipa Svobody*. In: Mapy.com [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://mapy.com/s/pebonaselu>

Alej, stromořadí

Brožová, I. *Stromová klenba v Lužické ulici*. In: Mapy.com [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://mapy.com/s/pevekorofa>

Zelená střecha

[*Hledá se Zelená střecha roku 2020. Rozhodne i veřejnost*]. In: Dobřížské listy (online) [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://dlonline.cz/hleda-se-zelena-strecha-roku-2020-rozhodne-i-verejnost/>

Zelená stěna

[*Zelená ne šedá*]. In: EJOT [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.ejot.cz/crossfix/odkaz-enni>

Prvky podporující biodiverzitu

Wolf, O. *Hmyzí hotel v Přelouči*. In: Český rozhlas [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/v-prelouci-maji-po-kvetouci-louce-i-hotely-pro-hmyz-8236296#&gid=1&pid=1>

Kompost

[*Jak správně kompostovat: Kompletní průvodce pro zahrádkáře*]. In: ČISTÉ DŘEVO.CZ [cit. 23.9.2025]. Dostupné z: <https://www.cistedrevo.cz/lifestyle/jak-spravne-kompostovat--kompletni-pruvodce-pro-zahradkare/>

Obnovitelné zdroje energie

Střecha moštárny. In: Veronica [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://hostetin.veronica.cz/energie-slunce>

Zpevněná plocha propustná

[*Zelená parkoviště, Kopřivnice*]. In: Stavby v MS kraji [cit. 23.9.2025]. Dostupné z: <https://www.msstavby.cz/zelena-parkoviste-koprivnice-17-11-2021/>

Zpevněná plocha nepropustná

Charousková, Š. *Dočasná parkoviště na náměstí Republiky*. In: Mladá Boleslav [cit. 22.9.2025]. Dostupné z: <https://www.mb-net.cz/na-namesti-republiky-vzniklo-provizorni-parkoviste-pro-obyvatele-uzavrenych-ulic/d-58070>

Odvodnění

Příkop. In: ČESKÉ STAVBY.CZ [cit. 23.9.2025]. Dostupné z: <https://www.ceskestavby.cz/clanky-foto/jak-odvodnit-zamokrenou-zahradu-22820.html?photo=4>

Regulovaný tok

Poledník, J. *Podkrušnohorský přivaděč je umělá stavba, soustava vodních kanálů spojující řeku Ohři a Bílou a sbírající vodu z drobných toků Krušných hor. Vlivem přivaděče je původní říční síť v Mostecké pánvi velmi pozměněná*. In: Myslivost (online) [cit. 23.9.2025]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2021/Cerven-2021/Vydry-v-Krusnych-horach-a-Mostecke-panvi>

Riziko eroze

Novák, P. *Při pěstování kukuřice s využíváním konvenčního zpracování půdy může docházet při intenzivních dešťových srážkách k nevratnému poškození půdy vodní erozí*. In: AGROjournal [cit. 23.9.2025]. Dostupné z: <https://www.agrojournal.cz/clanky/vodni-eroze-a-zpracovani-pudy-v-podminkach-cr-248>